

Op zoek naar het beloken landschap van Zomergem

Foto: © www.ludogoossens.be

1 UUR
natUUR

In deze rubriek nodigen we je uit om op pad te gaan. De ProMeet biedt je elke maand een korte wandeling aan in de Meetjeslandse natuur. Een frisse neus halen hoeft immers niet lang te duren! Honden moeten wel steeds aan de leiband, uit respect voor de omgeving en je medewandelaars. Deze lus is **8 km**. Volg het kaartje of download de gps-tracks op www.NPMeetjesland.be/fietsenwandel. Je kan parkeren en de **lokale horeca** steunen op de markt van **Zomergem**.

In landelijke gemeenten zoals **Zomergem** (Lievegem) waren bomenrijen en houtkanten ooit bepalend voor het landschap. Op deze wandeling vind je heel wat (restanten van) houtkanten en knobomen. Laat deze wandeling meteen ook een **pleidooi zijn voor meer bomen** in ons landschap. Ze maken het uitzicht niet alleen boeiender, maar vormen ook een thuis voor dieren en planten. Om het met een vaak gebruikte term in natuurmiddens te zeggen: bomen en houtkanten verhogen de biodiversiteit. Voilà, het woord is er uit.

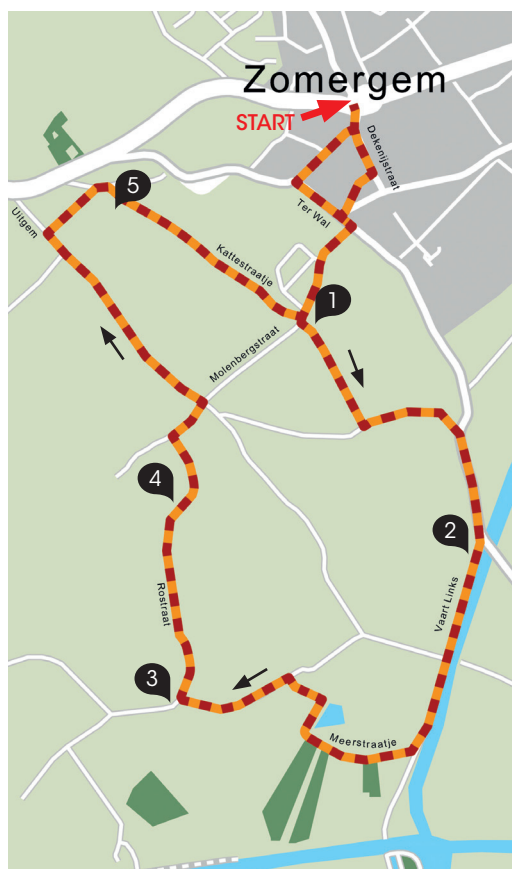
1 Vergezicht op Zomergem

Het dorp Zomergem ontstond op het meest oostelijke puntje van een langgerekte heuvel, de zogenaamde **Cuesta Oedelem-Zomergem**. Niet voor niets start de wandeling op de plek 'Boven'. In de half-verharde kerkwegel (het Kouterstraatje) passeer je links de plek van de oude molen die een eeuw geleden deze plek bekroonde. Hier werden in de jaren '90 de restanten opgegraven van een Romeinse dakpannenbakkerij.

Het Kouterstraatje biedt je meteen een prachtig vergezicht naar het oosten en het zuiden, de bestemming van deze wandeling. Die laagte, waar zich vandaag het Kanaal Gent-Brugge bevindt, is de oude vallei van de Hoogkale: een grote rivier die de bovenloop van de Kale vormt, maar vandaag bijna volledig verdwenen is.

2 Langs het Schipdonkkanaal

De route volgt even het Schipdonkkanaal, genoemd naar een **verdwenen gehuchtje** wat verderop. De officiële naam van dit kanaal is echter het bijzonder poëtische '**Afleidingskanaal van de Leie**'. Dit kanaal werd in het midden van de 19de eeuw gegraven van Deinze naar Zeebrugge, met de bedoeling om het vuile Leiewater niet langer door Gent te sturen maar versneld af te voeren naar zee. Bemerkt de mooie **rietkragen** – hoor je het gezang van de karekiet en zag je net die ijsvogel voorbij flitsen?

3 Het mysterie van de vermoorde barones

Op dit kruispunt staat een mooi **veldkapelletje** dat geflankeerd wordt door twee lindes. Minder zichtbaar is het verdwenen **kasteel van Ro**, dat zich op de akker aan de overzijde van de straat bevindt. Dit kasteel, een buitengoed uit de 18de eeuw, werd in 1856 afgebroken nadat de barones er op mysterieuze wijze werd vermoord. De moordenaar werd nooit gevonden...

4 Het bastion van de steenuil

Het landschap dat zich hier ontvouwt, is een mooi restant van een oud '**bulkenlandschap**': een relatief nat en laaggelegen gebied dat hoofdzakelijk bestaat uit graslanden. Typerend zijn de grachtjes, houtkanten en knobomenrijen. Het woord 'bulk' is afgeleid van het Oudnederlandse 'beloken', wat 'gesloten' betekent. Merk ook de link op met bijvoorbeeld een 'beluik' in de stad (een gesloten straatje) of de 'Bijloke'-abdij, die toch ook wel erg gesloten was naar de buitenwereld.

De vele **houtkanten** op de perceelsgrachten hadden vooral een ontwaterende functie, maar waren vroeger ook belangrijk voor de productie van geriefhout. Vandaag leeft in de knobomen van Ro één van de grootste **steenuilenpopulaties** van het Meetjesland. De verdroging, het scheuren van graslanden en de (illegale) kap van knobomen zet onze kleinste uilensoort echter onder druk.

5 Eén van de mooiste kerkwegels

Het **Kattestraatje** is één van de mooiste kerkwegels van de streek en slingert langzaam de helling op. Misschien heeft de naam een verband met de **prehistorische grafheuvels** die hier gekend zijn en die mogelijk lange tijd zichtbaar zijn gebleven.

Met dank aan Sam De Decker (Natuurpunt Zomergem)

Gaea Rysselaere is coördinator bij Natuurpunt en Partners Meetjesland, de regionale koepel voor de Meetjeslandse natuur- en milieuverenigingen. Lees meer in het tijdschrift 'Natuur en landschap Meetjesland' en op www.NPMeetjesland.be
> gaea@depromeet.be